

Laur. plut. 70,3 (A), f.347v

f. 348r

Φ ΚΑΛΛΙΟΠΗ Θ

Οι μέν, ταῦτα ψοκεῖ μαθῆτας καθημάτων απελ
λατομοῦστε παρτήσ. μαρδόμιοσμίς τόσοις απομο
πίσσασαγέαρδροσταταράσθημάτωνθημάτων,

Vat.gr. 2369 (D), f.255r

IX 27.4

Wilson 2015

792

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

[9. 27. 3]

δὲ Ἀργείους τοὺς μετὰ Πολυνείκεος ἐπὶ Θήβας ἐλάσαντας,
τελευτήσαντας τὸν αἰῶνα καὶ ἀτάφους κειμένους, στρα-
τευσάμενοι ἐπὶ τοὺς Καδμείους ἀνελέσθαι τε τοὺς νεκρούς
φαμεν καὶ θάψαι τῆς ἡμετέρης ἐν Ελευσίνῃ. (4) ἔστι δὲ ἡμῖν
ἔργον εὖ ἔχον καὶ ἐς Ἀμαζονίδας τὰς ἀπὸ Θερμώδοντος 400
ποταμοῦ ἐσβαλούσας κοτὲ ἐς γῆν τὴν Αττικήν· καὶ ἐν τοῖς
Τρωικοῖς πόνοις οὐδαμῶν ἐλιπόμεθα. ἀλλ' οὐ γάρ τι

Rosén (1987)-1997

323 τοὺς₁ ομ. Μ | τοὺς₂] τοὺς * * (τε deletum) J || 324 Ἀμαζίδας litt. ov supra lin.
suppl. man. Ia A Ἀμαζίδας B¹ Ἀμαζωνίδας B² | τὰς] τοὺς C | ἀπὸ] ἀποθήκας τὰς
ἀπὸ M || 325 Θερμόδοντος MR | ἐσβαλλούσας p | ποτὲ T

Aldus 1502

πομένους, ερχετανούμενοι δὲ σὺν Καστρίους, αἰνελέαθας τε φύσις νεκροὺς φαμέν, καὶ θά-
ψαι ἡμετόρις ἐν Ελευσίνῃ. ἔστι δὲ ἡμῖν δρῦσιν διέχειν τὴς Αμαζονίδες, τὰς σερράκης
τὰς ὡρὸς Θρημάδοντος ποταμοῦ ἐσβαλούσας κοτὲ ἐς γῆν τὴν Αθηναῖς. καὶ ἐν γῆσι
Ζωϊκῆσι πόνοιστοι θεμῶν ἐλαπόμεθα. ἀλλ' οὐ γάρ τι προύχει τούτων ἐπιμεμνᾶν.

Stephanus 1592²

» ὅπερι στὸν Καδμείον, διελέαθας τε φύσις καὶ
κροὺς φαμέν, τοιούτας τῆς ἡμετέρης δύνα-
τος Ἀμαζονίδας τοιούτης τοιούτης θεμῶν ἐν Α-
θηναῖς ποταμοῦ ἐσβαλούσας κοτὲ ἐς γῆν τὴν

^E uos, qui aduersus Thebas cum Polynice militauerant, vita defunctos & insepultos, ducta in Cadmeos expeditione à nobis receptos & in nostra terra apud Eleusinem humatos fuisse dicimus. Iam verò nostrum præclarum facinus extat etiam in Amazonidas, quæ à flumine Thermodonte aliquando in nostram terram ddd. iiii.

Gale 1679

P. 523. l. 16. *Tὰς ἀποθήκας.*] Hæc dele ; neque enim agnoscit codex A. nec Valla, nec margo.

Gronovius 1715

¶ 19, 42. *Αὐμαζονίδας τὰς ἀποθήκας.*] Locus desperatus , de quo forsan nihil melius consuletur , quam prout consuluisse nonnullos testatur Th. Gale scribens [Hæc dele : neque enim agnoscit codex A. nec Valla , nec margo] Bene , sed haec tenus . Cur enim habuit codex Etonensis ? Sic enim merito interpretor ejus de illo silentium . Tria quæ nominantur , sunt valde fragilia . Nam nec margo , id est , Stephanus , nec Valla ea agnoscit ; quoniam agnoscere non poterant ; utpote quod non intelligerent . De codice A. reverenter taceo . At plane Stephano ignosci nequit , quum de hoc loco ne verbum quidem . Ænil. etiam Portus ἀποθήκας ne nominare quidem voluit , sæpe ad viliora declinans . Sed & cx illo præclaro Mediceo nihil notavi ; quum interim non videatur locus esse tam sordidæ obscuritatis ; ut sic ab eo ingenia cessare debuerint aut terrefieri toleraverint , quum manifestissimum sit Athenienscm dixisse εἰς Αὐμαζονίδας τὰς ἀποθήτας , τὰς δὸν Θερμώδ. , tanquam furias & minime desiderabiles fæminas , quæ essent crudelissimæ , & abominabiles , atque hinc optandæ ut longissime abesse perseveravissent . Puto liquidissimum esse eas nunc per λιτότητα morem sic appellari . Habent hanc vocem omnia lexica .

Wesseling 1763

704 H E R O D O T I

Heraclidae fugerunt consumeliam Mycenorum et Eurythaei. Argivi ad Thebas cum Polynice casu Eleusine felpuli. Amazonides a Thermodone fluvio.

ὑπεκρίαντο τάδε, „Ἐπισάμεδα μὲν σύνδος τῷδε
„μάχης ἔπεικα συλλεγῆται πρὸς τὸν Βάρβαρον, ἀλλ᾽ 55
„εὶς λόγου· ἐπὶ δὲ ὁ Τεγέητης προθήκει παλαιά
„καὶ καπά λόγειν τὰ ἑκατέροις ὅτι τῷ παντὶ χρόνῳ
„τοις κατηργαστοις χρηστά, ἀναγκαῖος οὐκέτι οὐχὶ δῆμος
„λόγοι πρὸς ὑμέας, ἂδει οὐκὶ πατρῷον ἐστι,
„ἔσσοις χρηστοῖς, αἵτινες πράτοισι εἶναι τὸ μᾶλλον ἢ Ἀρ-
„χάσι. Ἡρακλεῖδας, ταῦτα φασὶ εἴτε ἀποκτύ-
„νον τὸν γηγενέαν τὸν Ισθμῶν, ἃ τέτο μὲν, τέτες
„πρότερον ἐξελαυνομένος ὑπὸ πάντων τῶν Ἐλλή-
„νων, ἐστι τοὺς ἀπικάνατους Φεύγοντας διώλασάντα πρὸς
„Μικραίαν, μέντοι ὑπεδεξάμενοι, τὴν Εύρωσθεον 65
„ὑπρηταὶ λατέλουν, σὺν τοῖς κείνοις μάχην ποιήσαντες
„τοὺς τότε ἔχοντας Πελοπόννησον τέτο δὲ, Ἀρ-
„γίεις τοὺς μετὰ Πολυπίκεος ἐστὶ Θήβας ἡλάσα-
„τας, τελευτῆσατας τοῖς αἰώναις, καὶ ατάφυς κει-
„μένης, τραπεζάμενοι ἐστὶ τοὺς Καδμίεις, ἀλλέ- 70
„οὐαὶ τε τοὺς περὶ Φαρετούς, καὶ θάψαντες τὴν ιμα-
„τέρην ὁ Ἐλευσίν. ἐτούτη δὲ ημῖν ἥροις οὐ ἔχοις καὶ
„ἐστὶ Ἄμαζοίδας, τὰς ἀπὸ Θερμοπόλεως ποτα-
„μᾶς ἐποβλεψας κατέστη γῆ την Ἀττικὴν. καὶ σ-
„τοῖσι τοῖς Τροϊκοῖς πόνοις ὑδάτων ἐλαυνόμενα. ἀλλά 75
„οὐ γάρ τι ἡ πρέσχη τετέων ἐπιμεμόθει. καὶ
„οὐ γάρ ἀπὸ Χομοῖο τόποτε ἔστρετος, αὐτοὶ νῦν ἀπὸ
„Φλαιρόπορον καὶ τόποτε ἔστρετος Φλαιρύοις, νῦν ἀπὸ
„ἀμείνονος παλαιῶν μὲν τοῦ ἥρου ἄλις ἐτούτη ημῖν
„520 „ἀπέστησεν. παλαιῶν μὲν τοῦ ἥρου ἄλις ἐτούτη ημῖν
„„δὲ.
thenienenses. Scimus quidem has copias pugnandi cum barbaro, non altercandi gratia esse contractas; tamen quoniam Tegeata ferre constituit præclaras facinora tum vetus tum nova, quæ per omne tempus ab utrisque edita sunt, necesse habemus et nos expōnere apud vos, unde nobis patrium sit, dum Heraclidas publice utilles sumus, semper esse primis potius quam Arcadibus. Heraclidas, quorum ducem isti apud Isthmum se predicant interfēcisse, primo quidem electos prius ab omnibus Græcis, quos illi adibant fugientes servitutem Mycenorum, nos foli excepimus; et Eurythaei iniuriam una cum eisdem pugnando propulsimus, victoriaque potiti sumus de iis, qui tum Peloponnesum tenebant: deinde Argivos, qui ad Thebas cum Polynice militaverant, vita defunctos et in sepultos, ducta in Cadmeos expeditione dicimus recepisse sua cadavera et in nostra terra apud Eleusinem humavisse. Nam vero nostrum præclararum facinus extat etiam in Amazonidas, quæ a flumine Thermodonte aliquando in Atticam terram excurrerent. Ac quidem in laboribus Troicis nequam fuimus segnes. Sed nihil admodum proficit horum fecisse mentionem: etenim qui tunc egregii fuere, idem nunc queant esse inertiores, et tunc instrenui, nunc sint meliores. Itaque satis sint de rebus priscis ista.

Ut

^a Πελοπόνν. Arch. V. ^b Omitit Arch. ^c Οὐδοὶ Φασὶ Arch. Pasf. Ask. ^d Absunt haec duo Arch. ^e Ξενίουσι Arch. V. Pasf.; supra Εύρωσθεον prave Arch. Ald. ^f Ἄμαζοίδας, τὰς ἀπὸ Θερ. Pasf. Ask. Arch. V. Valla, ora Stepm., in Ald. et Brit. Αμαζοίδας, τὰς ἀποβήκας τὰς ἀπὸ Θερ. ^g Ηραικῶσι Arch. V. Valla. ^h Πρότερη Pasf. Arch. V. Ask., non πρότερη. ⁱ Med. Pasf. Ask. Arch. V., av non aderat prius. Porro ιωτὸν Arch.

54. Σύνδος τῷδε μάχης ἔπεικα] Apud Plutarch. T. I. p. 326. B. ἔποισι, inquit Aristides, οὐ τοῦ συμμάχους ταδιάστοντες, ἀλλὰ μαχαρύσσοντα τοῖς πλευραῖς, hic αὐτοῦσιν αἴμην μάχης ἔπεικα συλλεγῆται, ἀλλ᾽ οὐ λόγων. L. viii xxix, c. 34. Pbaeas, non in verbi rem verti, ait: Cleomis Dodori T. II. p. 638, 66. πρόκειται ἀγώνον οὐ λόγων, ἀλλ᾽ ἥρουν. Euripidis Eteocles Phoen. x. 591. Μῆτρες, οὐ λόγων ἀγώνον ἐστι⁵ quod illic monitum in istis loquendi formulæ promiscue proponendum usurpari voces ἀγώνων, καρπὸς et ἥρουν, monstrat Agefili laudator p. 78., cui dicitur ille καρπερός μὲν πρωτεῖον, ἔπειτα πονεῖν καρπὸν, ἀλλές δὲ, ὅπου ἀνδρεῖας, ἀγών, γνωμῇ δὲ, ὅπου βουλῆς ἥρουν⁶ quæ sophistam multo magis decent quam Xenophontem, in cuius scriptis nihil inveniatur simile. VALCKEN.

58. Ἀναγκαῖος οὐδὲ δηλῶσαι] Laudabilia, quæ multis hic enarrant Athenienenses, maiorum suorum facinora, hinc paucis commemorat Plutarch. de Herod. Malign. p. 872. A. illos scribens Ἡρακλεῖδον τε μερισθεῖσαν, καὶ τὰ πρὸς Ἄμαζονας πραχθέντα προφέρειν, ταφάς της Πελοποννησίαν ὑπὸ τῆς Καλαύρια πετόντας. Eadem illa magna cum laude celebrantur ab oratoribus; ab Isocrate in Panegyr. p. 51. et seqq., in Aristidae Panath. p. 201. &c. in Ἐπιτρόποις etiam λόγοι, quibus nomina praefiguntur Demosthenes et Lyrias. VALCKEN.

63. Ἐξελαυνομένους ἵνα πάντας &c.] Attici oratores in his maiorum suorum facinora fese iactant, Lyrias, Isocrates, Demosthenes, cuius λόγου Ἐπιτρόφ. p. 746. πολλοὺς τῶν συγγραφῶν ὑπόβαθρον τὰ ἑκατὸν ἥρων ΜΟΤΣΙΚΗΣ πετοῦντο, haec Musae Herodoteae spectare, non iniusta suspicio est.

70. Ἀνελέθων τε τοὺς νεκροὺς Φαρετού] Latina aberrant. Hoc volunt, siuos maiores sustulisse ad sepelendum Argivos, qui infespulti ad Thebas iacebant, et contumulasse fūs Eleusinia in terra. Id anelēθων τοὺς τετελευτητας five τοὺς νεκροὺς saepe hac ipsa in re. Ifocrati Panegyr. p. 52. A., Plataic. p. 306. D., haec νεκρὸν ἀνελέθων Panath. p. 269. A. Praecclare Lyrias in Ἐπιτρόφ. p. 33. τοὺς Ἀργειοὺς νεκροὺς θεάμαν Αἰδηνίην, ἐν τῇ αὐτῶν Ελευσίνι, ubi Cl. Taylor.

71. Τῆς ἡμετέρης ἐν Ελευσίνῃ] Author Orationis inter Lyrias secundae p. 33., τοὺς Ἀργειούς, inquit, νεκροὺς θεάμαν τῇ αὐτῶν Ελευσίνῃ et hic et apud Herodot. non templum designatur Eleusiniae Cercis, sed ipsa Eleusis est intelligenda, pagus Attices nobilissimus;

in locis etiam reliquis, quæ Cl. Io. Taylor in aliis putat sensum accipiendia ad Lyri. p. 105. Lyrias illic, vocibus aliter collocaitis, scripsisse supicor partim cum Pâlmerio: sacra faciet Rex, τὰ μὲν ἐν τῷ ἑνδέδει Ελευσινῷ λειφά, τὰ δὲ ἐν Ελευσίνῃ καὶ τὰς ἑστίας ἐπιμέλεται μισθρός. Lex fuit Solonis, teste Andocide de Myrt. p. 15., τῷ ὑπεράσπι τῶν μυστηρίων Ερων ποιεῖν ἐν τῷ Ελευσινῷ apud Petition in LL. Att. p. 37. Meurs. Eleusin. c. 15. utrobique templum intelligitur, quod Athenis erat, isthoch nomine saepe designatum, de quo Meurs. egit in Ceram. Gen. c. 15. — In proximis haec tandem Edictio repræsentabit Herodoti manum, εἰς Ἄμαζοίδας, τὰς ἀπὸ Θερμοδόντος, electis auctoribus Codicum vocibus interiectis τὰς ἀποβήκας, quæ variorum nobis peperant coniecturas. — Sequentia, οὐ γάρ τι προκειται τούτοις ἐπιμεμόθει] explanaavit A. Dounau in Demosth. p. 29. VALCKEN.

73. Εἰς Ἄμαζοίδας, τὰς ἀπὸ Θερ. — Edebatur Aldi exemplo, τὰς Ἄμαζοίδας, τὰς ἀποβήκας, τὰς ἀπὸ Θερμοδόντος⁷ quorum ad τὰς ἀποβήκας multi merito offendunt. Quid illa enim ad Amazonas? Corn. de Pauro τὰς ΑΤΘΕΚΑΣΤΑΣ, rigidas et severas formavit: Gronovius τὰς ΑΠΟΘΗΤΑΣ, tanquam furias et minime desiderabiles feminas. De sententiis Io. Taylor Lect. Lyiac. C. 4. fuerat τὰς Ἄμαζοίδας, τὰς ΑΠΟ ΘΕΜΙΣΚΤΡΑΣ τῆς ἐπὶ Θερμοδόντος. Aliud sectatus A-bresibius Dilicid. Thucyd. p. 655., verborum seriem ordinabat, εὖ δὲ καὶ ἔχει ημῖν (κατὰ) τὰς ἀποβήκας (ημῶν τοῦ) ἥρουν (τοῦ) εἰς τὰς Ἄμαζοίδας, τὰς ἀπὸ Θερ. Quin et in ibidem fædorum nocturnorum illibetrum babemus illud, quod adversus Amazonas gesistimus: addidit conjecturam aliam, quam ibi legi malum. Atque haec clarissime doctissimorum virorum fluctuationes, ex pravissimis τὰς ἀποβήκας auctas, ostendunt. Quorum equidem divinationes, malui proponere, quam ad examen revocare. Sento enim cum Galeo τὰς ἀποβήκας in exilium agendas, quorū ab sex bona fide membranis ablegantur, fortasse etiam pluribus. Florentiae certe vir Celeb. nihil singulariter enotavit, cuius quidem bibliothecæ exemplari cum pasim Ask. et Pasf. consentiant, opinari et illud τὰς ἀποβήκας non habuisse, licet. De Parisen-sibus, quorum accurata non usurpavi excerpta, tace-re debeo. Abunde mihi videtur, corruptissimas vo-ces ab optimis libris abesse, natas scribentis, uti opini-or, incuria, ex continuo sequentibus τὰς ἀπὸ Θερ-

(cibus)

- *Herodoti De bello Persico libri novem*. Recognovit I. Bekker, Berolini, impensis G. Reimeri, 1833, 1845² (verso una nuova *facies dialettale*)

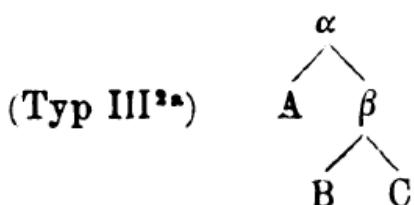
- *Herodotus*. Erklaert von H. Stein, Berlin, Weidmannsche Buchhandlung
 I 1856 [I 1: 1864², 1870³, 1877⁴, 1883⁵, 1901⁶; I 2: 1864², 1872³, 1881⁴, 1902⁵]
 II 1857 [1868²; II 1: 1877³, 1893⁴; II 2: 1877³, 1896⁴]
 III 1859 [1866², 1874³, 1882⁴, 1894⁵]
 IV 1861 [1866², 1874³, 1881⁴, 1889⁵, 1908⁶]
 V 1862 [1868², 1875³, 1882⁴, 1893⁵]

- *Herodoti Historiae*. Rec. H. Stein, I-II, Berolini, apud Weidmannos, 1869-1871

- *Herodoti Historiae*. Ad recensionem suam recognovit H. Stein, I-II, Berolini, apud Weidmannos, 1884

- *Herodoti Historiae*. Ed. C. Hude, Oxonii, e typographeo Clarendoniano, 1909; 1911²; 1927³

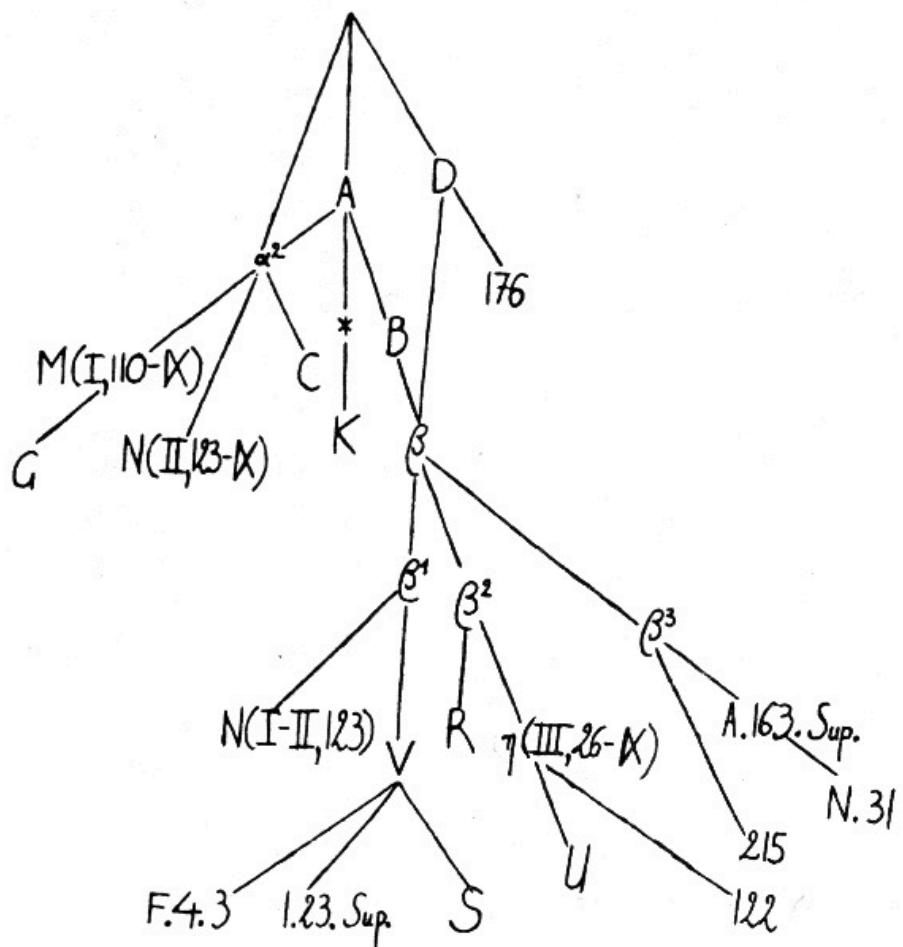
- P. Maas, *Leitfehler und stemmatische Typen*, «Byzantinische Zeitschrift» 37, 1937, pp. 289-294 (> P. Maas, *Textkritik*, Leipzig, Teubner, 1950², pp.27-31)

²) Rein erhalten ist dieser Typ z. B. in der byzantinischen Überlieferung des Herodotos, wie sie sich seit der Einbeziehung des cod. Vat. 2369(D) durch K. Hude (ed. Oxon, 1926) darstellt. Hier die Konkordanz des oben gegebenen schematischen Stemmas zu Hudes Siglen: α = L, A = a (ABC), β = d, B = D, C = RSV. Variantenträger sind also einzig die verlorenen, aber sicher herstellbaren höchstwahrscheinlich byzantinischen Hss a und d.

- B. Hemmerdinger, *Les manuscrits d'Hérodote et la critique verbale*, Genova, Istituto di Filologia Classica e Medievale, 1981

APOGRAPHON ARISTARCHI

- G.B. Alberti, «BC» 23, 2002, pp.1-7

